Verojaosto etäkuuleminen 4.6.2021

OECD:n kansainvälisen tuloverotuksen uudistamishanke

Suomen Veroasiantuntijat

Keskeisimmät havainnot

- Suomen tulee olla mukana edistämässä globaalia ratkaisua asiaan OECD:n tasolla, mutta suhtautua kielteisesti EU:n tai kansallisiin erillisratkaisuihin.
- OECD:n hanke muuttaisi merkittävästi kansainvälisen verojärjestelmän rakenteita ja perusperiaatteita. Sellaisena se tarkoittaisi soveltamisalallaan erittäin merkittävää uudistusta myös suomalaisille konserneille ja ulkomaisten konsernien suomalaisille tytäryhtiöille.

<u>Pilari 1</u>

- Pilari 1 osalta tarkoituksena ei ole lisätä veroastetta, vaan uudelleenallokoida verotusoikeutta markkinavaltioille perinteisestä fyysiseen läsnäoloon ja siirtohinnoitteluun perustuvasta mallista poiketen. Muutos edellyttäisi muutoksia kansallisiin verolakeihin ja verosopimuksiin.
- Automaattiset digipalvelut ja kuluttajiin suuntautuva liiketoiminta
  - SVA:n käsityksen mukaan viime aikoina on ollut keskustelua soveltamisalan ulottamisesta kaikkeen liiketoimintaan, mutta vain kaikkein suurimpiin yrityksiin (ks. kohta (ii))
- Liiketoiminnan kokoluokka: uudistuksen soveltamisalan liikevaihtorajaa ei ole päätetty, mutta alustavasti OECD:ssa on kaavailtu EUR 750m konsernikohtaista rajaa.
  - Jos uudistus ulotettaisiin kaikkeen liiketoimintaan, liikevaihtorajan tulisi olla korkeampi (esim. EUR 20 mrd)
- Tietyn tason ylittävä tuottoprosentti toisi markkinavaltioille verotusoikeuden (Amount A). Verotusoikeus ei perustuisi fyysiseen läsnäoloon (kiinteä toimipaikka) vaan ainoastaan myyntiin.
  - Veron määrä määritettäisiin konsernin tuloslaskelman perusteella ja allokoitaisiin markkinavaltiolle tietyllä jakoavaimella. Tuloslaskelmaan tarvitaan oikaisuja, jotta esimerkiksi realisoimattomia tuloja ei veroteta tai jos mahdollisen segmentoinnin seurauksena jouduttaisiin maksamaan veroa kokonaisuuden ollessa tappiollinen.
  - On mahdollista että veron maksaisi yritys, jolla ei esimerkiksi siirtohinnoittelumallista johtuen ole merkittävää verotettavaa tuloa (esimerkiksi rajoitetun riskin myyntiyhtiöt). Erityistä huomioita tulee kiinnittää konsernin taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen poistamiseen. Vaadittava mekanismi voi olla huomattavan monimutkainen.
- Yksinkertaisen markkinointi- ja jakelutoiminnan osalta määritettäisiin kaavamainen tuotto (Amount B)
  - SVA:n käsityksen mukaan vastaavan kaavamaisen tuoton tulisi olla hyväksyttävä yleisesti Pilari 1 ulkopuolella (siirtohinnoittelun yksinkertaistaminen). Tämän voidaan arvioida vähentävän Pilari 1 soveltamisalan ja sen ulkopuolisten toiminnan rajanvedon merkitystä (vaikkakin toisaalta rajanvetokysymys voi siirtyä yksinkertaisen markkinointi- ja jakelutoiminnan määrittelyyn).

SUOMEN VEROASIANTUNTIJAT

Keskeisimmät havainnot

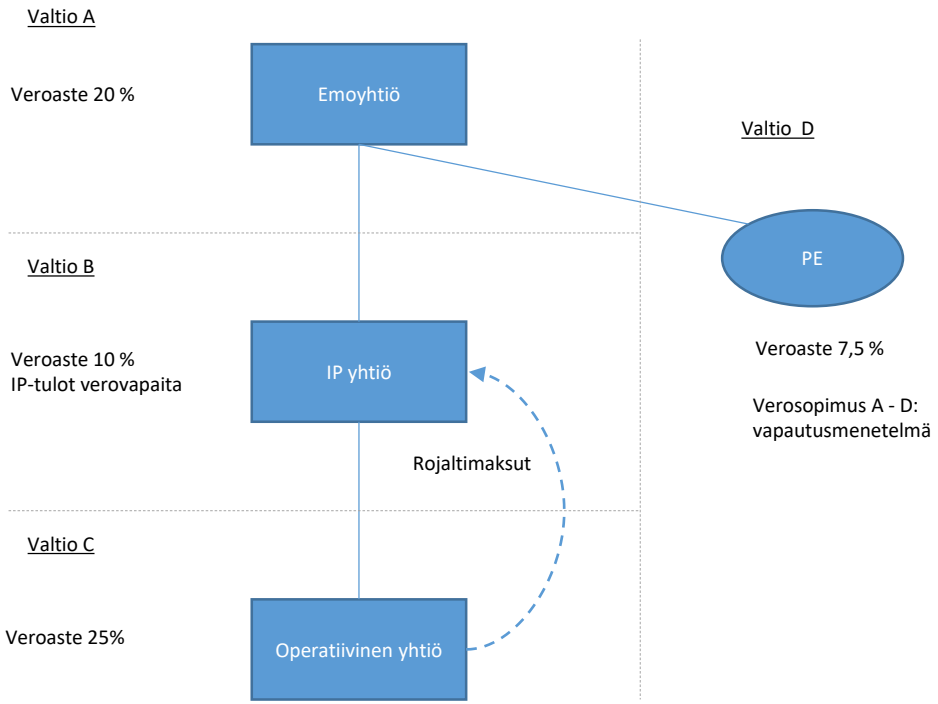
Pilari 2

- Pilari 2 osalta tarkoituksena on turvata tietty globaali minimiverotuksen taso ja siten lisätä verokertymän määrää
- Soveltamisala
    - Lähtökohtaisesti konsernit joiden liikevaihto vähintään EUR 750 m.
- Globaalin minimiveron avulla pyritään puuttumaan BEPS-hankeen toimeenpanon jälkeen vielä jäljelle jääneitä tuloveropohjan murentamiseen ja voittojen siirtoon liittyviin tilanteisiin
    - SVA:n käsityksen mukaan suomalaisten yritysten osalta tällaiset alhaisen verotuksen rakenteet ovat poikkeuksellisia.
    - Globaali minimivero vähentää valtioiden verotuksellista suvereniteettia ja mahdollisuuksia taloudelliseen ohjaukseen esimerkiksi T&K-kannustimien avulla.
- Suomalaisten konsernien osalta globaali minimivero voi väliyhteisölainsäädännöstä huolimatta johtaa sääntelyn tiukentumiseen, koska minimiveroon ei sisältyisi väliyhteisölakiin sisältyviä poikkeuksia (tosiasiallinen taloudellinen toiminta).
- Globaali minimivero voisi myös johtaa valtioiden väliseen väliyhteisötulokilpailuun konsernien tytäryhtiöiden tasolla.
- Hankkeeseen liittyy EU-oikeudellisia kysymyksiä, jotka on ratkaistava.
    - VM:n selvityksessä näitä on tunnistettu Pilari 2 osalta: IIR-säännön soveltaminen ainoastaan ulkomaisiin tytäryhtiöihin voisi rajoittaa sijoittautumisvapautta, sillä se voisi tehdä sijoittautumisen toiseen EU-valtioon vähemmän houkuttelevaksi. SVA:n käsityksen mukaan ratkaisu ei ole se, että kotimaisia tilanteita ja ulkomaisia tilanteita kohdellaan samalla tavalla, koska tämä ei vastaa sääntelyn tarkoitusta (kotimaisissa tilanteissa ei tapahdu veropohjan rapautumista). Osana EU-oikeudellista arvioita tulee ottaa huomioon myös kotimaisten yhteisöjen mahdollisuus verotuksellisen tulon tasaamiseen konserniavustuksin.
    - EU-oikeudellisia kysymyksiä voi nousta myös Pilari 1 piirissä, jos esimerkiksi rajat ylittävä palveluiden tai tavaroiden tarjoaminen johtaa korkeampaan verotukseen (esimerkiksi tappiontasaukseen tai jaksotuskysymyksiin liittyen).

Keskeisimmät havainnot

- Hankkeesta Suomeen saatavat verotuotot vaikuttavat VM:n selvityksen perusteella kokonaisuutena vähäisiltä, Pilari 1 osalta ne ovat mahdollisesti jopa negatiivisia (Taulukko 4, s. 25).
    - Hankkeesta aiheutuu yrityksille erittäin merkittävää hallinnollista taakkaa.
    - Yritysten kannalta keskeistä on, että niillä on riittävän ajoissa käytettävissä tarvittavat tiedot hankkeen sisällöstä ja vaikutuksista. Tämä edellyttää yksityiskohtaista ja kattavaa ohjausta Verohallinnon taholta.
- Valtioiden välisten veroriitojen voidaan ennakoida lisääntyvän. Tästä syystä riitojenratkaisumekanismien toimivuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Riitojenratkaisun tehokkuus edellyttää sitoutumista valtioiden väliseen sitovaan arbitraatioon riitojen ratkaisemiseksi. Taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi on harkittava myös esimerkiksi oikeutta ulkomaisten verojen vähentämiseen verotettavasta tulosta.

Esimerkki Pilari 2 (Global Anti Base Erosion)

Soveltamisjärjestys

1. Subject-to-tax rule (”STTR”)

- Jos Valtio B ei verota Valtiosta C saatua tuloa riittävällä tasolla, lähdevaltio voi verottaa tuloa sovitulla verokannalla

2. Income Inclusion Rule (”IIR”)

- Emoyhtiön asuinvaltio (Valtio A) verottaa emoyhtiön tasolla (konsernin yhteenlaskettua tuloa, top-up) sovitulla minimiverokannalla (GloBE)
- Vastaavankaltainen tarkoitus kuin väliyhteisölainsäädännöllä, mutta rajoittuen minimiverokantaan

3. Switch-over Rule (”SoR”)

- SoR:n preusteella verosopimuksen (A – D) vapautusmenetelmä korvataan hyvistysmenetelmällä minimiveron (GloBE) määräämiseksi

4. Undertaxed Payment Rule (”UPR”)

- Lähdevaltio epää vähennyksen siltä osin kuin tulo ei ole IIR:n piirissä (backstop)
- UPR vaihtoehtona STTR:lle, joka ensisijainen mekanismi